

מי הם ארבעת הצעירים היהודים החשובים בארגון חבלה ערבי?

דני ורד:

צה"ל שבר אותו

הוא רצה לשבור את צה"ל

דני ורד בן 28, האיש החשוב עתה, כי היה היהודי הישראלי הראשון ברשת הריגול הסורית בישראל שינסע למדסק בחודש יוני 1972, ויצר שם מגע עם סוכני המודיעין הסורי. רצה להיות קצין קרבי בצה"ל.

עובדה שלא פורסמה עד כה והידועה רק למעטים מבין מכריו של דני ורד, שלא שירת כלה בצה"ל, היא שלפני שלוש-עשרה שנים היה דני ורד חניך הפנימיה הצבאית בחיפה, אליה התנדב כדי להגשים את חלמו להיות קצין קרבי בצה"ל.

הוא היה אז ממושקף, צנום וצעיר מכל בני כיתתו. לבית-הספר העממי נכנס שנה אחת מוקדם יותר מאשר כל הילדים. הגנתו בגן פשוט לא היתה מוכנה להחזיק אותו יותר. הוא היה מפותח בגוף ובשכל, מכל ילדי הגן. אחרי בדיקה מיוחדת התקבל לבית-הספר בלפנו.

בחימיית תיכון למד בבית-הספר התיכון עירוני א'. כבר אז חלם ללמוד בפנימייה הצבאית. אבל באותה תקופה קיבלו לפנימיה רק תלמידי שבעיות. שנה אחרי כך החלו לקבל גם תלמידי שישיות. דני ורד היסס. בבית התנדדו לרעיון. אמר:

בתיאורית לבית פיקובסקי, מורה למתימטיקה במנה ירש את כשרונותיו למדעים המדויקים והמופשטים, ניסח את ההנאה אותו מכך. אבל דני התעקש. אמרו לו: "בסדר, אבל תסדר את הכל בעצמך. איש לא יעזור לך". הוא סידר את קבלתו לפנימיה בכוחות עצמו. במבחנים המוקדמים ובי

ראיון האישי הוא הצליח בצורה מבריקה. קיבלו אותו מיד, ללא היסוס. אבל המציאות לא היתה יפה כל כך כמו החלום. דני לא עמד במאמץ הגופני תרגילי הריצה הממושכת בהרי הכרמל, אימוני-הלילה והמשמעת החמורה התשו את כוחו. הוא לא יכול היה להתחרות בהכריזו לכיתה המבוגרים ממנו בשנה. הוא התחיל להרדם בשיעורים, לפגור בלימודים. בתום השליש השני היה צריך להיפרד מהחלום להיות צוער.

הוא חזר לחל-אביב לגימנסיה גאולה, שם שב והצטיין, התגלה כתלמיד מבריק במתימטיקה. כשסיים את לימודיו התיכונים היה בן 17 וארבעה חודשים, נסע שוב לחיפה להתקבל ללימודים לטכניון. שם אירעה ההתנגשות השניה שלו עם צה"ל.

הוא סבר כי יתגן לו לסיים את לימודיו ורק אז יצטרך למלא את שירותו הצבאי. אבל בגלל סיבות בלתי ברורות הופסקו לימודיו באמצע שנת הלימודים והוא חזר ליל. היה זה עבורו משבר נורא. הוא נשבר. בריכוז עשה מעצמו ארטיסט ו"פסיכיק". דני, שבעת הבדיקות הרפואיות נקבע סוג הבריאות שלו כ-כ/כ, 87 שורר רק מהצבא בגלל מה שנקרא בסלנג ה"חיילים", "סעיף עצבים".

ייתכן שזה היה המשבר שלא יכול היה להתגבר עליו גם ברבות השנים. ייתכן שהצעיר שהטיף בגלוי "לשבור את צה"ל" עשה זאת מפני שצה"ל שבר אותו.

מילדותו היה דני ילד יוצא-דופן ומתבלט. הוא גדל בבית עובדים ליד כרם התימנים בתל-אביב. אמו - מורה למתימטיקה. אביו - עובד עיריית תל-אביב. בגיל שנתיים היה מתרוצץ במסדרונות בית-הספר תלמוד תורה לתימנים, שבשכונת לבית הורויה ברחוב קלישר. מורו ריכז את אלף היו מכוניסם אותו לכיתה והוא היה משתתף בשיעורים.

כשהיה בן עשר מצא את כלב רחוב רטוב ליד ביתו. הביא אותו הביתה. אמר להוריו: "הילדים היכו אותו". ההורים רצו לזרוק אותו יחד עם הכלב. אמר דני: "אם תזרקו אותו אני לא אעשה שיעור". רים, הכלב נשאר בבית משפחת ורד 13 שנים.

בן 13 נתפס על-ידי המיטרה במוסך התברואה של עיריית תל-אביב, משם נישא

סה להתפלה לאיצטדיון באסה ביפו, כדי לחזות בתחרות כדורגל של קבוצת שמונה. שהוא נמנה על אוהדיה המושבעים ביותר. המיטרה החזיקה אותו עד שעת לילה מאוחרת ללא אוכל ושתייה.

הביאו אותו על כך בפני שופט-נוער. אחרי שזה נזף בו, פנה אל דני ושאל ארץ תו: "נכון שלא תעשה את זה שוב?". דני השיב לשופט בו במקום: "אם אבא לא יתן לי כסף אני אעשה זאת שוב".

כששחרר מצה"ל כ"פסיכיק" לא חזר עוד לטכניון. הוא חיפש את מולו בניכר, נסע ללונדון, לא הצליח להתקבל שם ללימודים, החזיק עד לארצות-הברית, שם התקבל לאוניברסיטת מייאמי, למד מתמטיקה בהצטיינות. עקב הצטיינותו זכה במלגה, לא היה צריך לשלם את דמי הלימוד. לפרנסתו עסק בעבודות שונות.

במיוחד התמחה בעשיית פיצות והובלת פיצות. התגאה כל הזמן כי הפך מומחה ראשון במעלה למאכל איטלקי זה.

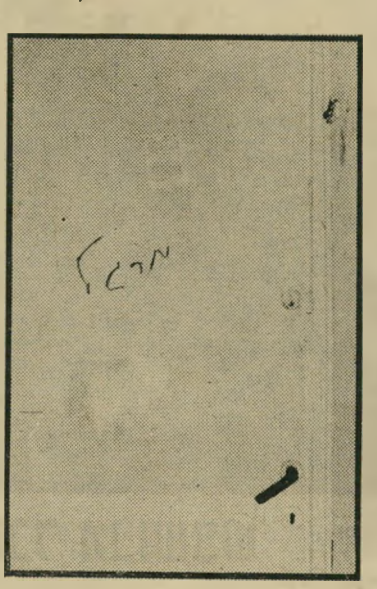
אותה תקופה, תקופת לימודיו הראשונים בארצות-הברית, לא היו דיעותיו ה"פוליטיות" קיצוניות. להיפך, הוא הדרין במחנות קיץ של התנועה הציונית יהודה הצעיר. באחד הימים אף פורסמה תמונתו בהבלטה באחד העיתונים במייאמי. צחוק הגרול הוא שדווקא האיש שהכריז מיל-חמת חרמה על הציונות, הופיע בתמונה כשהוא חבוש כובע סמבל ונושא בידו את דגל המדינה, במצעד של האומות שנערך באוניברסיטת מייאמי.

נראה שהשינוי הקיצוני חל בנפשו ובי דיעותיו של דני ורד רק אחרי מלחמת ששת-הימים. הוא הסתובב אז בחוגי ה"שמאל הקיצוני בארצות-הברית, אימץ לעצמו את הדעות שראו במדינת ישראל מדינה אימפריאליסטית וכובשת. שם, בארצות-הברית, הפך לאיש מצפון.

כאשר חזר דני לישראל ב-1968, הוא נעצר בנמל-התעופה בלוד. לשליטנות ה"ביטחון היה מידע מוקדם על פעילותו ה"שמאלנית הקיצונית בארצות-הברית ועל קשריו עם חוגים עויינים למדינת ישראל. הוא נלקח לחקירה, נפסק הכתובות שלו הוחרם. לא נמצא על חומר מרשיע נגדו, אבל היה צריך להיות בלוד, ש"הוא עבד בדרכה כק רגלו על אדמת ישראל הוא נמצא במעבד מתמיד.

הוא התחיל ללמוד בטכניון בחיפה

הוא התחיל ללמוד בטכניון בחיפה

כתבו אלמונים על "מרגל" 1999, בבתיים. 1999, פונל בניו, של דוד עבר פלילי, נעצר כחשוד בהשתתפות ב"רשת הריגול הסורית. השכנים בבתיים ממררים את חיי-אשתו, דורשים לתלותו.

לקראת התואר השני, שימש גם כאסיסטנט למתמטיקה. שם היה גם מראשי ה"פעילים השמאלניים ואף נעצר פעם על ידי המיטרה באשמת הדבקה כלוויים. שם, בטכניון בחיפה, גם נפגש דן ורד לראשונה עם אהוד אדיב, בן קיבוץ גן-שמאל, שהיה פעיל יחד עמו במצפון.

דני לא החזיק מעמד זמן רב בטכניון בחיפה. הוא הגיע במהרה למסקנה כי "המתמטיקה זה לא הכל בחיים", עבר לתל-אביב, שכן לעצמו דירה, ובצד פעילותו הפוליטית העניפה, שהתבטאה ב"השתתפות בהפגנות רבות, עסק בהוראת מתמטיקה ופיסיקה בבית-הספר התיכון ה"עירוני ג' ביפו.

כיוון שלא היה בעל הסמכה להוראה כי מורה תיכון, המשיך במקביל להוראה גם בלימודים באוניברסיטת תל-אביב כדי ל"קבל הסמכה להוראה במתמטיקה ופיסיקה. באוניברסיטת תל-אביב פגש את שר

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

ביע אהרי שנעצר, עדיין לא ידעו חוקריו של יחזקאל כהן, 30, בן למשפחה מיוצאי עיראק ובוגר אוניברסיטת תל-אביב בחוגים להיסטוריה והמזרח-התיכון, אם היה לו חלק בפעילות רשת החזית האדומה, או שהוא רק ידע על פעילותה המתרתית ותוכניותיה ושתק. אבל בשלב מסוים של החקירה נשבר יחזקאל, שירת בצה"ל כחובש, סיפק ל"חוקריו את כל העובדות שלא ידעו אודותיו. הוא עשה זאת מרצונו הטוב ללא כל לחץ.

"גולדה אשמה בכל", אמר השבוע אביו, אמו חולת הלב של יחזקאל. שהוא צייר חובב המקדיש הרבה שעות לציור, שוכן בת רתוקה למיטתה מאז נעצר ואינה חדלה לבכות.

"למה הם נזכרו רק עכשיו לאסור ארץ תו?" שואל אביו של יחזקאל. "בידיים שלי כתבתי מכתב לגולדה עוד לפני הרבה חודשים שתעזור לי להציל את הילד הזה. לא קיבלתי כל תשובה".

מצטט אביו של יחזקאל כהן, שתקופה מסוימת היה פעיל בחוגי הפנתונים השחוריים, מתוך המכתב שכתב לגולדה: "לאחר קבלת זעזוע בעקבות שכתב אי-קבלת עבודה מתאימה ובעקבות התאבדות יצחק נקר, חבר ה"הבחנתי בשינוי מהותי בדיבוריו. עברו עלינו ימים וזילות שלא עצמנו עין, השגחנו עליו שלא ישלח יד בנפשו".

תי לגולדה, "אומר האב: "אנא, הצילי את בני מידי הקיצונים האלה". קריאתו נותרה ללא מענה.

בתקופה בה למד יחזקאל באוניברסיטת תל-אביב התקבל לעבודה במכון שילוח. בתום אחת החופשות שנטל מן המכון כדי להתכונן לבחינות לא התקבל חזרה לעבודתו. "זה מה שהרג אותי", אומר אביו, "כשפטרנו אותו מהעבודה היה יושב בבית כל היום, יושן ובוכה. צעקנו עליו: לך תמצא לך עבודה אחרת, אבל הוא בשלו: אני שחור, המקומות הטובים שמורים רק ללבנים".

"יום אחד", ממשיך האב בסיפורו, "הוא בא אלי עם קטע של עתון שם היה כתוב: 'האוניברסיטה אבילה על מות יצחק נקר'. הוא הרגה לי את המודעה ואמר: 'זה חבר שלי. הוא התאבד בגלל שלא קיבלו אותו לעבודה. אתה רוצה שאעשה כמוהו?'

מאותו יום התחלתי לפחד עליו". הפחד הוביל את האב לפסיכיאטר, דהף אותו לשלוח את המכתב לגולדה. בחדרו של יחזקאל, מוקף בכתביהם של מאו, צ'ה גבארה ומרקוזה, פאר ספרייתו של הצעיר המדוכא, ישב האב השבוע והעלה זכרונות מרים: "איך יכול להיות שבמשך כמה חודשים הוא השתנה מצד אחד לשני. אני זוכר, כשהוא היה באוניברסיטה נתנו לו פעם עבודה לרשום שמות של עריבים בגדה. הוא וחבר שלו יצאו ועבדו בכל הגדה. החבר הזה סיפר לי איך שיחזקאל תפס פעם ערבי ושיכנע אותו

לה וילנסקי, בת למשפחת סוחרי ברזל אמידה, שהוריה הם שומרי מסורת. דני לא הסתיר את דיעותיו השמאלניות. הם היו ידועות לאשתו ולהוריה, כאשר שמעו ההורים על תוכניתה של הבת להירשם לאוניברסיטה הם ניסו למנוע זאת בכל כורחם. הם הזהירו את בתם מפני נשואים עם "הקומוניסטים הזה". האהבה היתה חזקה יותר. לפני כחודשיים נישאו דני ושולה בחתונה חגיגית בבית-הרפוא בתל-אביב. את החתונה ערכו כמובן הוריה של שולה, שהשלימו עם נשואי בתם.

אבל השמחה המשפחתית לא ארכה זמן רב. לפני שבועיים נפטרה אמו של דני, אחרי מחלת כליות ממושכת. שבמשך שני ימים טיטלה אותה בין ביתה לבית-החור לים שונים. דני נעצר בביתו על-ידי חוקרי המיטרה בתקופת השבעה על אמו, כשהוא עוסק בתיקון מבחנים במתמטיקה של תלמידי אוניברסיטת תל-אביב.

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור

יחזקאל כהן: גולדה סירבה לעזור